

UČEBNÉ OSNOVY

<i>Názov predmetu</i>	Náboženská výchova/Náboženstvo-katolícka cirkev
<i>Vzdelávacia oblasť</i>	Človek a hodnoty
<i>Názov ŠVP</i>	Štátny vzdelávací program 1. stupňa základnej školy v Slovenskej republike
<i>Názov ŠKVP</i>	Škola pre každého, škola pre všetkých
<i>Stupeň vzdelania</i>	ISCED 1
<i>Forma štúdia</i>	denná
<i>Vyučovací jazyk</i>	slovenský

Rozsah vyučovania predmetu					
Ročník		1.	2.	3.	4.
Hodinová dotácia	týždenne	1	1	1	1
	ročne	33	33	33	33

1. Charakteristika predmetu

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v primárnom vzdelávaní podporuje základné predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Rozvíja duchovný svet detí, umožňuje im prostredníctvom biblických príbehov poznávať Trojjediného Boha, Božiu Matku Máriu a svätých. Poznatky, ktoré získavajú žiaci v tomto období, sú predpokladom pre otvorenie sa životu s Ježišom Kristom aj prostredníctvom prijatia sviatosti Eucharistie. Na podklade Božích prikázaní ich učí rozlišovať dobro od zla. Náboženská výchova/náboženstvo v nich rozvíja komunikačné zručnosti, otvára ich chápaniu okolitého sveta a vďačnosti za prijaté dary. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi.

2. Ciele predmetu

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- nadobudnú základné vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o živote Panny Márie a svätých, ktoré sú predpokladom náležitej úcty k nim,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- zorientujú sa v morálnych hodnotách, ktoré sú postavené na Desatore,
- nadobudnú vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok a citov,
- získajú spôsobilosť pre pravidelnú modlitbu, rozlišovanie dobra od zla, voľbu dobra pre seba i iných.

3.VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Som na svete z lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vymenovať svoje odlišnosti od spolužiakov, ✓ vyjadriť slovné poďakovanie a odprosenie, ✓ formulovať spontánnu modlitbu poďakovania, ✓ vymenovať z konkrétneho príbehu postavy, ktoré konajú dobro, ✓ rozlíšiť medzi dobrým a zlým správaním u seba a iných,	meno a jedinečnosť čo dokážem patrí do rodiny svet, v ktorom žijem

Rodina – ohnisko lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vymenovať tri pozitíva v rodine, ✓ z reprodukovat' modlitbu Otče náš, ✓ napláňovať si konkrétny dobrý skutok pre členov rodiny,	komunikácia v rodine modlitba v rodine modlitba Otče náš

Dar lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ opísať dobrotu sv. Mikuláša, ✓ prerozprávať s pomocou učiteľa biblické udalosti zvestovania a narodenia Ježiša, ✓ z reprodukovat' modlitbu Zdravas Mária, ✓ nakresliť dva symboly Vianoc, ✓ reprodukovat' s pomocou učiteľa prvé roky života Ježiša,	sv. Mikuláš zvestovanie, návšteva Alžbety zmysel a hodnota daru narodenie Ježiša Krista

Moc života a lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry, ✓ vysvetliť jednoduchým spôsobom dôvod slávania veľkonočných sviatkov, ✓ znázorniť s pomocou učiteľa a obrazov veľkonočný symbol, ✓ vysvetliť jednoducho zmysel slávania nedele ako dňa Ježišovho zmŕtvychvstania,	život a smrť vzkriesenie Jairovej dcéry Veľká noc – smrť a zmŕtvychvstanie Krista nedeľa – deň oslavy Ježišovho zmŕtvychvstania

Spoločenstvo lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukovať pomocou učiteľa udalosti zoslania Ducha Svätého, ✓ zreprodukovať modlitbu Sláva Otcu, ✓ vyjadriť slovné pocity pri konaní dobra, ✓ vymenovať niekoľko dobrých skutkov, ktoré mu preukázali spolužiaci, ✓ naplánovať si konkrétny dobrý skutok pre spolužiaka. 	zoslanie Ducha Svätého Cirkev – Božia rodina sv. Juraj – odvaha, pomoc, dobro a zlo

Boh mi dôveruje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Ziakov na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť odlišnosti človeka od ostatných živočíchov, ✓ rozlíšiť jednoduchým spôsobom pojmy –stvorit' a vytvorit', ✓ reprodukovať pomocou učiteľa biblický príbeh o rajskej záhrade, ✓ vyjadriť závislosť človeka na prírode a zodpovednosť človeka za prírodu, ✓ rozlíšiť na konkrétnom príklade dobro od zla, 	stvorenie človek ako Boží obraz obraz rajskej záhrady Boh nám zveril zem a my ju chránime

Dôverujem Bohu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať na konkrétnom príklade hlavné znaky a prejavy dôvery voči človeku, ✓ reprodukovať biblický príbeh o Abrahámovi, ✓ vysvetliť potrebu človeka niekomu veriť, ✓ formulovať jednoduchým spôsobom modlitbu vlastnými slovami, ✓ zdôvodniť potrebu odpočinku, ✓ opísať nedeľu ako deň odpočinku a úcty k Bohu, 	Abrahám Boh a jeho meno modlitba nedeľa

Dôvera v rodine

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť potrebu dôvery v rodine, ✓ prerozprávať príbeh o Jakubovi a Ezauovi, ✓ charakterizovať jednoduchým spôsobom krst, ✓ nakresliť jednotlivé krstné symboly, ✓ formulovať modlitbu za rodičov a súrodencov, 	advent rodina ako spoločenstvo – úlohy a roly v rodine Jakub a Ezau - narušenie vzájomnej dôvery Cirkev - Božie rodina pozvanie do Božej rodiny

Veriť Bohu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže ✓ vysvetliť jednoduchým spôsobom, čo znamená dôverovať, ✓ vysvetliť podobenstvo o horčičnom semienku, ✓ vymenovať krstné sľuby, ✓ vysvetliť krstné symboly, ✓ reprodukovať Apoštolské vyznanie viery,	viera v Boha biblické obrazy Boha podobenstvo o horčičnom semienku krst

Ježiš uzdravuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého, ✓ vysvetliť, čo sa vo viere chápe ako zázrak, ✓ identifikovať sa s biblickými postavami, ktoré potrebujú uzdravenie,	Ježišove uzdravenia rozvoj mravného citenia

Ježiš nám odpúšťa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vymenovať možné reakcie človeka na vinu, ✓ vysvetliť dôležitosť uznania si viny, ✓ prerozprávať biblický príbeh o Zachejovi, ✓ opísať stručne pojmy svedomie a spytovanie svedomia, ✓ opísať dôležitosť vzájomného odpúšťania, ✓ ovládať priebeh sviatosti zmierenia,	vina, hriech Ježiš v dome hriešnika (Zachej) na ceste zmierenia - márnokratný syn, ľútosť sviatosť zmierenia - ako prijatie odpustenia

Ježiš nás oslobodzuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ reprodukovať udalosti vyslobodenia Izraelitov z egyptského otroctva, ✓ opísať na základe podobenstva o márnokratnom synovi pojem hriech a jeho dôsledky, ✓ rozlíšiť ťažký a ľahký hriech, ✓ reprodukovať Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní, ✓ porozprávať udalosti umučenia a vzkriesenia Krista, ✓ vysvetliť jednoducho význam obety Krista na kríži a jeho vzkriesenia,	Veľká noc (Pascha) Desatoro – pravidlá pre život v slobode hriech a jeho dôsledky Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie

Dôverujeme si navzájom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť význam poďakovania a prosby pre budovanie medziľudských vzťahov a slušného správania, ✓ prerozprávať biblický príbeh o boháčovi a Lazárovi, ✓ uviesť príklady osobného a spoločného majetku, ✓ zdôvodniť potrebu pomoci núdznym, 	<p>schopnosť hovoriť ako Boží dar – výchova k citlivosti voči vyslovenému slovu</p> <p>čisté srdce – vedomie úcty k jedinečnosti každého človeka</p> <p>boháč a Lazár</p> <p>osobný majetok,</p> <p>bohatstvo</p>

Desatoro – pozvanie k slobode a k dôvere

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať s pomocou učiteľa biblický príbeh o Mojžišovi a vyslobodení Izraelitov, ✓ opísať situáciu prijatia Desatora, ✓ priradiť pomocou učiteľa k jednotlivým prikázaniam čnosti, 	<p>uzatvorenie zmluvy na hore Sinaj</p> <p>Desatoro ako pravidlá pre život</p>

Pozvanie na hostinu – obnovenie dôvery

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať biblický príbeh o márnotratom synovi, ✓ vysvetliť dôležitosť ľútosti nad vykonaným zlom, ✓ opísať potrebu odpustenia pre budovanie dobrých vzťahov, ✓ navrhnúť spôsob ako vyjadriť prosbu o odpustenie. 	<p>milosrdný otec / márnotravný syn</p> <p>umenie povedať zlu „nie“, obrátiť sa, zmieriť sa s ľuďmi a s Bohom</p> <p>sviatosť zmierenia</p>

Ježiš nás pozýva na hostinu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať základné časti sv. omše, ✓ odlíšiť bežný pokrm od Eucharistie, ✓ objasniť potrebu slávenia Eucharistie pre človeka i spoločenstvo, ✓ zdôvodniť dôležitosť účasti na bohoslužbe v nedeľu, ✓ vysvetliť zmysel spoločenstva v Cirkvi. 	<p>nasýtenie (zázrak rozmnoženia chlebov)</p> <p>Posledná večera (Eucharistia)</p> <p>svätá omša ako hostina (hostina spoločenstva, slova a chleba)</p> <p>Cirkev ako prostredníčka Božích tajomstiev</p>

Cesta nádeje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať prvky, ktoré robia človeka jedinečným, ✓ vysvetliť hodnotu priateľstva, ✓ prerozprávať biblický príbeh o Noemovej arche, ✓ opísať Božiu blízkosť cez biblické postavy Noema, Abraháma a Mojžiša, 	<p>cesta k sebe – som jedinečný</p> <p>cesta k druhým – budovanie vzťahov</p> <p>cesta do sveta, v ktorom žijem (Noemova archa)</p> <p>cesta k Bohu – biblické obrazy Božej blízkosti</p>

Biblia – slovo o nádeji

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ rozlíšiť medzi Starým a Novým zákonom,✓ identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv,✓ reprodukovať biblický príbeh o povolani Gedeona,✓ interpretovať jednoduchým spôsobom biblické texty prorociev Micheáša a Izaiáša – ako posolstvo nádeje,✓ interpretovať biblické príbehy o Jánovi Krstiteľovi a Panne Márii ako naplnenie očakávanej nádeje na príchod Vykupiteľa,✓ vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve,✓ u v i e s t' tri Ježišove zázraky,	Biblia – Kniha kníh zasľúbená zem odkrývanie nádeje v živote biblických postáv očakávanie Mesiáša príchod Mesiáša Ježiš ohlasuje Božie kráľovstvo (podobenstvá o Božom kráľovstve) Ježiš sprítomňuje Božie kráľovstvo (Ježišove zázraky)

4.Stratégia vyučovania:

metódy a formy práce

4.1. Vzdelávacie stratégie

- Herné aktivity
- Frontálne vyučovanie spojené s rozhovorom
- Práca a súťaže v skupinách
- Sledovanie animovaných biblických príbehov
- Scénky a dráma
- Piesne – ukazovačky
- Práca s pracovnými listami, práca s textom, dotváranie textu dramatickými prvkami
- Príprava zážitkových predmetov
- Dialóg
- Monológ
- Reprodukcia
- Jednoduché rozprávanie

4.2 Výchovné stratégie

- rozumieť symbolickému spôsobu vyjadrovania biblického jazyka a jazyka cirkvi, integrovať náboženský spôsob vnímania a chápania sveta do svojho celkového vzťahu k svetu, súbežne s pohľadom prírodných a humanitných vied, prejavovať ochotu venovať sa ďalšiemu štúdiu a dialógu medzi týmito obormi aj v ďalšom živote
- vnímaním a porozumením symboliky rituálov ako súčasti vytvárania slávnosti rozvíjať schopnosť neverbálnej komunikácie
- hľadať kritéria pre voľbu riešenia problémov, vedieť zdôvodniť svoje návrhy riešenia s dôrazom na etický prístup k ľuďom a k životnému prostrediu
- pri práci vo dvojiciach alebo v skupinách si uvedomiť, čo všetko so sebou prináša kooperatívny spôsob práce
- prostredníctvom cvičení a aktivít rozvíjať schopnosť stíšenia sa, vnútornej koncentrácie a meditácie, ktoré sú predpokladom hlbšej reflexie potrebnej pri vytváraní vlastného sebaobrazu

- rozvíjaním empatie a návštevou charitného domu, zaujať pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom
- porozumením postojov inak nábožensky alebo svetonázorovo zmýšľajúcich ľudí a chápaním kultúrneho a historického kontextu iných náboženstiev budovať postoj tolerancie
- postoj zodpovednosti dať do súvisu s hodnotou slobody, hľadať ich vzájomný vzťah ako aj vzťah k Božej autorite

5.Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom(každodennom) živote.

Environmentálna výchova

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;

Mediálna výchova

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

Multikultúrna výchova

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

Regionálna výchova a ľudová kultúra

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);

Ochrana života a zdravia

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;

6. Učebné zdroje

1.ročník:

PhDr. ThLic. Andrea Tolnayová, Mgr. Mária Červeňová – Cesta lásky – Učebnica katolíckeho náboženstva pre 1.ročník základných škôl západný obrad

Mgr. Daniela Balážová – Radostná cesta lásky – Pracovný zošit katolíckeho náboženstva pre 1.ročník základných škôl (západný obrad)

2.ročník:

PaedDr.Ľubomíra Pružinská, PhD. - Cesta dôvery – Učebnica katolíckeho náboženstva pre 2.ročník základných škôl – západný obrad

PaedDr.Ľubomíra Pružinská, PhD. - Cesta dôvery – Pracovný zošit k učebnici katolíckeho náboženstva pre 2.ročník základných škôl – západný obrad

3.ročník:

Martina Baginová - Cesta viery- Učebnica katolíckeho náboženstva pre 3.ročník základných škôl-západný obrad

Martina Baginová - Cesta viery- Pracovný zošit k učebnici katolíckeho náboženstva pre 3.ročník základných škôl- západný obrad

4.ročník:

PaedDr. Partik Bacigál, PaedDr.PhDr.Ivana Štibraná - Poznávanie nádeje – učebnica katolíckeho náboženstva pre 4.ročník základných škôl (západný obrad)

PaedDr. Partik Bacigál, PaedDr.PhDr.Ivana Štibraná - Poznávanie nádeje – Pracovný zošit k učebnici katolíckeho náboženstva pre 4.ročník základných škôl (západný obrad)

- nahrávky – CD, DVD

- pohľadnice,
 - plagáty,
 - ilustrované rozprávky,
 - projekty
 - časopisy,
- Jednotný katolícky spevník

7. Hodnotenie predmetu

Predmet Náboženská výchova 1. – 4.ročníka neklasifikujeme, hodnotíme slovom „aktívne absolvoval/absolvoval/neabsolvoval“.

- a) „aktívne absolvoval“, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu aktívne zúčastňoval,
- b) „absolvoval“, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu ospravedlnene nezúčastňoval alebo bol prítomný a zo závažných dôvodov nepracoval, alebo
- c) „neabsolvoval“, ak žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu nepracoval alebo sa neospravedlnene vyučovania nezúčastňoval.

Hodnotenie prebieha v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Žiak so zdravotným znevýhodnením plní ciele učebných osnov v predmete náboženská výchova v rozsahu primeranom svojim predpokladom, jeho učebné výsledky sa hodnotia s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia.

Východiskovou formou hodnotenia je slovné hodnotenie výkonu a vedomostí žiaka na základe pozorovania predmetného výkonu – jeho úroveň osvojenia po častiach.

Rovnako dôležitý je rozvoj tzv. vnútornej motivácie hodnotenia seba samého z pohľadu učenia samého pre seba ako cesty k celoživotnému vzdelávaniu.

Preto je neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiakove sebahodnotenie a hodnotenie od spolužiakov pri kooperatívnom vyučovaní. Účasť žiaka na hodnotení je dôležitá z hľadiska získavania schopností hodnotiť seba a svoju prácu a hodnotiť aj iných.